GAZETA KRAKOWSKA

Nro 80.

Z KRAKOWA DNIA 7 PAŹDZIERNIKA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 28 Września.

Wczoray, dnia 27 b. m stolica tuteysza obchodziła uroczyście Rocznicę koronacyi Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy Alexandra I. i Nayiaśnieyszey Cesarzowey Elżbiety Alexieowney, przez powszechne nabożeństwo, odprawiane w Kościele Metropolitalnym S. Jana w obecności Władz krajowych, oraz w Kaplicy Zamkowey. Wieczorem oświecone miasto i gmachy publiczne.

Podług listu dnia 21 m. b. z Gdańska pisanego, ofiaruią tam za naypięknieyszą pszenicę 1060 złotych polskich, za ordynaryyną 860 zło: pol: za łaszt. — Spekulanci spodziewaią się, że ceny, które na pewnych zasadach tak szybko podnoszą się, bardzo wysoko podnieść się ieszcze mogą.

Kościoł S. Krzyża wystawił w dniu 26 Września, zasmuconey Publiczności dotkliwy widok obchodu pogrzebowego, trzeciego iuż w krótkim lat przeciągu Prezesa Senatu Królestwa Polskiego JW. Stanisława Hrabi Potockiego.

Oprócz boleści z nowey dla narodu straty, osobiste zasługi w oyczyznie znakomitego Męża tego, a którym powszechność narodowa hołd winnego szacunku oddaie, ściągnęły mnogą stolicy Publiczność dla okazania mu powszechnego żalu.

Obrządek dopełniony został z smutną, ale odpowiadaiącą wysokości stopnia Męża tego wspaniałością.

JW. Arcybiskup Prymas Królestwa, a osobisty zmarłego przyiaciel, na czele pierwszego i licznego Duchowieństwa, dokonał duchowney posługi.

Senat w przytomnych na teraz w stolicy osobach i Władze Rządowe zebrane w Swiątyni, okazały Prezesowi Senatu, naylepszemu Obywatelowi i wysokiego dostoieństwa Urzędnikowi cześć ostatnią. W miezdem kazaniu JW. Biskup Płocki, obrócił na naukę i użytek duchowny, życie i zgon znakomitego i cnotliwego Męża, a przy zakończeniu nabożenstwa, JW. Julian Niemcewicz Sekretarz Senatu, towarzysz w ciągu życia publicznego i przyiaciel zmarłego, podniosł głos, którym tylu znakomitych obywatelow żegnał, oddaiąc ostatn

hołd zasługom i cnotom zmarłego, właściwą sobie serca wymową. Głos ten w całey osnowie w Gazecie naszey umieszczamy, iak następuie:

"Jakiemże nadzwyczaynem zdarzeniem, ieden z pośrednich obywateli kraiu tego, przy zwłokach pierwszych w oyczyznie mężów, iuż tylekroć głos żałobny podnosił! Czyli to, że śmierć, zagładza wszystkie znikomego świata dostoieństwa i w progach grobu znać ich nie chce, czyli też, że współczesnemu, przechodzącemu z mężami temi ciężkie oyczyzny naszey koleie, dzielącemu z niemi i prace i cierpienia, iako świadkowi życia ich i czynów, mnie bliskiemu iuż końca, mnie smutnie pozostałemu, los powinność mówienia o nich poruczył?

"Jakkolwiek bądź, mówić będę pokrótce o Stanisławie Potockim, iak mówić przystoi o zasłużonych w oyczyznie mężach, godnie i szczerze. Ci co sprawi tylko dla drugich, i po śmierci nawet nie umieią darować, znaydą może, żem zbyt powiedział; ci których pokrewieństwo, ciągła przyiaźń i obcowanie, bliższa przymiotów i zasług zmarłego znaiomość, drogim go sercom ich uczyniły, znaydą może, żem mu nie dosyć oddał słuszności. Lecz, kiedy iuż zimne tylko zwłoki przed nami, tego, na którym nic więcey iak ułomności ludzkie nie ciężą, ktoż ich nie pominie, któż nie znaydzie roskoszy w zastanowieniu się nad przymiotami, nad usługami długo przez Męża tego oddawanemi oyczyznie?

"Urodził się Stanisław Potocki w roku 1757 z Eustachego Potockiego Jenerała artyleryi Litewskiey i Maryi Kąckiey, wnuczki sławnego za Króla Jana, Marcina Kąckiego. Nie będę się rozwodził nad zasługami naddziadów. Któż o nich w dzieiach nie czytał? Któż nie wie o Jakóbie Potockim Marszałku nadwornym, któremu Zygmunt I. poruczył iedynego syna, by iak biegły wódz, ćwiczył młodego Pana, w sztuce woienney? Komuż tayne zwycięztwa Jana Woiewody Bracławskiego, na Wołoszczyznie z Tatarami po zimney północy, Jakóba Brata iego, który pierwszy wskoczywszy na mury twierdzy Zadnieprskiey, potężny grod ten, po stuletnim utraceniu oyczyznie swoiey odzyskał? Mamże mówić o Rewerze trwodze Szwedów i Rakoczych, o Jędrzeiu dzielnym za Króla Jana Hetmanie, o Stanisławie, co w kwiecie młodości pierwszy pod Wiedniem, z chorągwią swoią uderzywszy na Turków, oswobodzenie Wiednia i Chrześciaństwa życiem swoiem okupił? Tez mężów Kościół i Senat w rodzie tym liczył? Potomek ich, dzieła przodków nie licząc za swoie, nie w świetnych i woiennych, iak oni urodzony czasach, obywatelstwem gorliwością, radą i pracą starał się bydź ich godnym.

"Wychowany w Konwikcie XX. Piiarów, w pierwszey młodości wszedłszy w zawód publiczny, potrzykroć w kole Rycerskiem za Stanisława Augusta na walnych Seymach posłował. Już w tenczas, acz w młodym wieku, gorliwością i rzadką wymową znakomicie współziomkom swoim poznany. W okropnych burzach, uderzaiących ze wszech stron na nieszczęśliwą oyczyznę naszą, nie oszczędziły go prześladowania i więzy. Zabłysła szczęśliwsza chwila; wnuk i prawnuk Królów naszych, cnotliwy Fryderyk August, posiądł część utraconey Polski. Pan ten znawca zdatności

i zasług; mianował go Prezesem Rady Stanu i Ministrów, wysyłał w zagranicznych Poselstwach, co więcey nayważnieyszą część administracyi publiczney światłu i doświadczeniu iego powierzył. Zawsze nie odstępny Królów swoich i kraiu przyiaciel, podzielił z nim Stanisław Potocki srogie losu koleie. Łaskawie nam panuiący Monarcha wróciwszy istność Polsce wyniósł go na stopień Prezesa Senatu. W tylu ważnych dostoieństwach i urzędach, pytam tych co z nim prace dzielili, widzieliż w nim inne chęci iak chęć dobra publicznego? Zapomniałże kiedy na chwilę, że ta ziemia, na którey Bóg dał nam się urodzić, droższą mu bydź powinna nad wszystkie błache i przemiiaiące świata tego korzyści!

"Powiedźcie, któż po iadał szczęśliwszy dar przywodzenia w zgromadzeniach publicznych, z iaką słodyczą i cierpliwością słuchał zdań wszystkich, iak ie prędko obeymował, iak nienakazuiącym tonem, lecz głosem iedynie z wolnemi i równemi ludźmi przyzwoitym, głosem przekonania i perswazyi sprzeczne zdania doprowadzać umiał do zgody.

"Jeśli zaszczytnie iest przewodniczyć w radach mężom doyrzałym, nie mnieysza zasługą sposobić młodzież, któraby dziś pracuiących godnie zastąpić mogła. Ileż dla tak wielkiego celu, łożonych przez Stanisława Potockiego starań i trudów! Jak ściśle postrzegał, iak usilnie na publicznych popisach zalecał młodzieży, te wszystkie cnoty, co ludzi na bogobóynych i użytecznych obywateli sposobią; iak wraiał w młode umysły miłość Boga, wierność Królowi, przywiązanie do oyczyzny, potrzebę nauki i oświaty, bez których narody trwać długo nie mogą; iak im zalecał cierpliwość i wytrwałość w niesnaskach i przeciwnościach! — Ah! tkwią ieszcze w żywey ich pamięci te przed rokiem przy ostatniem już pożegnaniu, gasnącym głosem, iak umieraiącego oyca, dane przestrogi. Nie dosyć na słowach; te gmachy, skąd o broty, ciał niebieskich uważanemi będą, te gmachy, gdzie wzory sztuk pięknych, dziś się iuż gromadzą, te ogrody pełne roślin zbawiennych, te xięgarnie, te zbiory płodów natury, sztuk pięknych, tak hoynemi dary zbogacone przez niego, wszystko to świadczyć będzie obywatelską troskliwego urzędnika gorliwość.

"Nie masz go, ubył Mąż zasłużony zawsze prawey trzymaiący się drogi, przyiaciel wielu, nieprzyiaciel nikomu. Swiatły, uczony, czuły mąż i oyciec, stały przyiaciel, życie całe ciągłem pasmem cierpień i chorób nazwać się mogące, życie przedłużone staraniem tylko naylepszey żony, na usługach publicznych i pracach literackich spędziwszy, opatrzony SS. Sakramentami, pełen żalu za grzechy, pełen pogardy dla marności świata, pełen ufności w dobroci litościwego Boga, oddał Bogu temu ostatnie swe tchnienie.

"O okropna chwilo ostatniego pasowania się życia ze śmiercią, okropnieysza stokroć dla przytomnych iak dla tego, co gorycze i ciężkie zawody życia tego, za przybytek lepszey przyszłości zamienił. O! okropny mówię widoku! patrzeć na ten dreszcz śmiertelny, na twarz bladą śmiertelnym pokrytą cieniem tego, którego przed chwilą duch nieśmiertelny zażywiał, słyszeć rozpacz żony, dzieci, płacz krewnych, przyiacioł i sług nieutulonych; widzieć tego, którego przed chwilą, otaczały dostatki i błogosławieństwa, ciasną

):(

trumnę i wieczne cienia biorącego w dziedzictwie! Ostraszna chwilo, czemuż w potoku znikom ch pomyślności naszych, więcey nie pamiętamy na nią!

"Przydzie dzień straszny, kiedy przeraźliwa trąba Anioła zniszczenia, koniec światom ogłosi, gdzie, w posadach swoich wstrzęsie się ziemia, rozstąpią się Niebа, zaćmi się słońce i gwiazdy padać będą; przyydzie dzień, kiedy wśród powszechnego żywiołów zburzenia zagrzmi głos zagniewanego Boga, z ciemnych grobów wywołuiąc umarłych. Kogoż ciężka obeymie trwoga, w kim pocieszaiąca zabłyśnie nadzieia, kto wstrzyma wzrok surowy Sędziego? Oto Mąż prawy, który śmiało będzie mógł powiedzieć: — "Potężny Boże! zesłany przez Ciebie na ten padoł płaczu, uważałem go tylko, iako pobyt proby i wytrwania. Szanowałem zakon Twóy święty, nie szukałem zaszczytów, iak w pomyślności oyczyzny moiey; wstyd i uczciwość droższemi mi były, nąd wszystkie skarby i dostoieństwa; miałem o Boże na oczach święte przykazanie Twoie, opiniią świata i surowy Sąd potomności. Nikt nie zapłakał na popędliwość i niesprawiedliwe wyroki moie, urząd był dla mnie narzędziem służenia kraiowi, nie zaś rozkoszą rozkazywania i przewodzenia. A ieżeli nieoddzielne od natury ludzkiey ułomności skaziły tę nieśmiertelną duszę, niech je łzy gorzkiego żalu mego omyią.,,

"Na takiego to Męża, weyrzy Wszechmocny okiem łaskawem, przyymie go do wiekuistey chwały swoiey: na co abyśmy zasłużyli, życzę gorąco wam wszystkim i sobie.,,

Z Petersburga d. 5 Września d. r.

W liczbie podniesionych do wyższych stopniów, przez Naywyższy Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu z dnia 25 Lipca, znayduią się: Magistrowie filozofii, należący podług ustaw do 9tey klassy rang: Szkoły Powiatowey Kowieńskiey nauczyciel literatury, historyi i prawa Stanisław Dobrowolski; Szkoły Powiatowey Mozyrskiey nauczyciel fizyki i matematyki Jerzy Archimowicz; w teyże szkole nauczyciel literatury, historyi i prawa, oraz ięzyka Rossyyskiego Wincenty Witakowski; szkoły Kowieńskiey nauczyciel fizyki, matematyki i ięzyka Francuzkiego Józef Nielawicki; szkoły Powiatowey Słuckiey nauczyciel fizyki i matematyki Jan Machcewicz; dozorca szkoły Powiatowey Kroskiey Ignacy Dowrat i nauczyciel fizyki w Gimnazyum Grodzieńskiem Jan Wolski, mianowani Assessorami Kollegiialnemi, ze starszeństwem od dnia wysłużenia czasu ustawami przepisanego w rangach poprzedzaiących.

Z Paryża d. 19 Września.

Xiąże Chartre poiechał do Kale dla powitania w imieniu Monarchy naszego Króla Angielskiego. W Paryżu poczynione są wszelkie przygotowania na iego przyięcie; lecz zdaie się, że dopiero na powrót Paryż odwiedzi.

Skonfiskowane tu zostało pismo: "Maxymy i myśli więźnia na wyspie S. Heleny.,,

Monitór zawiera repport Kontraadmirała Jurien, który z eskadrą swoią z zachodnich Indyy do Francyi powrócił. W Guaiara, przedporciu Karakas, tak byli Hiszpanie ściśnionemi, iż zawrzeć musieli z Bolivarem kapitulacyią, na mocy którey zawiezionemi zostali na Francuz-

kich okrętach do Porto-Cabello. Do tego portu przybyli w tey samey chwili Wicekrólowie Mexyku i Nowey Grenady, dla zawarcia nowego rozeymu. Bolivar oświadczył P. Laland, adjutantowi Admirała naszego, iż handel Francuzki znaydzie w Kolumbii zupełną opiekę.

Serce zmarłego Marszałka Kellerman pochowane zostało d. 3 b. m. pod obeliskiem na placu pod Valmy. Napis na obelisku przez samego Marszałka zostawiony, iest następuiący: "Tu polegli waleczni ludzie, którzy w d. 20 Września 1792 Francyią uratowali. Żołnierz, który miał zaszczyt niemi dowodzić, Marszałek Kellerman, Xżę Valmy, chciał, aby serce iego pomiędzy niemi spoczywało.,,

Xiężna Angouleme odwiedziła bibliotekę Monsieur (stryia i teścia swoiego) i pomiędzy innemi xiążkami naywięcey ią zastanowiły: Brewiarz Ludwika S. w rękopiśmie, listy Henryka 6go, Ludwika 14go, Małgorzaty Walezyi, i oryginalny testament Królowey Maryi de Medicis. Xiążki, które wysoki iey ociec (Ludwik 16ty) lubił czytywać, przeglądała z rozrzewnieniem.

Podczas bawienia Xiężny Berry na kąpielach w Mont d'or odkryto przez kopania ułamki za Rzymian wystawionych słupców. Nayważnieyszym zaś odkryciem tam iest nowo źródło wody ciepłey, które nazwano źródłem Karoliny.

Wszystkie przybywaiące z Hiszpanii okręty odbywać muszą w naszych portach kwarantannę.

Kommissarze Rzpltey Kolumbii, którym kazano z Madrytu wyiechać, przybyli do Bayony.

W Departamencie Wary nie upadła od 4 miesięcy kropla deszczu i niezmożne panowały upały.

W Cambrai w sali posiedzeń municypalności postawione zostało popiersie Arcybiskupa Fenelona.

Z Londynu d. 18 Września.

D. 15 b. m. o godzinie 7 w wieczór powrócił N. Król z swey podróży do Irlandyi do tuteyszey stolicy. W niedzielę mieli u Króla posłuchanie Lordowie W. Kanclerz, Liwerpool i Londonderry. Wczoray odbył tayną radę, na którey parlament do nieograniczonego czasu odroczony został. Słychać, iż J. K. M. odpłynie d. 22 do Kale, i poty tam tylko zabawi, poki powozów podróżnych nie wyładuią. Kommissyią rządową na czas swey nieobytności miał wczoray mianować. — Wydatki dla domu Królewskiego w Irlandyi wynosić codziennie miały około 1500 Fs.

Od kilku dni mamy przecież piękną pogodę, i cena pszenicy spadła wczoray o 10 szylingów. Znaczne dowozy znayduią się z północnych hrabstw w drodze do Londynu; nie ma zatem wątpliwości, że cena pszenicy bardziey ieszcze spadnie i dowóz z zagranicy nie będzie dozwolony.

Lord Hood, iego żona, Pani Hamilton, Hr. Vassali, Kapitan Hesse, Doktór Lushington i P. Austyn, którzy odprowadzali zwłoki Królowey do Niemiec, powrócili do Anglii.

Panuiący Xżę Sasko-Meiningen odiechał ztąd w piątek do Dowru, dla przewiezienia się do Francyi.

W sobotę przybyła tu małżonka Chrystofa, byłego Króla Hayti.

Słychać, iż do rządu naszego nad-

biegł z Petersburga goniec z nader zaspokaiaiącemi wiadomościami.

Bryg Amazon przywiózł do Nowegoiorku wiadomość o odkrytym spisku w Rio - Janeiro. Gubernatór tamteyszy chciał ogłosić niepodległość Brazylii i Krolewica Następcę tronu iuż uwięził; ale został od przyiaciół Królewskich pochwycony i do Portugalii odesłany. Gdy okręt, który go wiózł, do St. Salvator (w Bachia) nadszedł, żądali mięszkańcy, aby był na ląd wyprowadzony i ścięty.

Podług listów z Rio - Janeiro pod d. 20 Lipca Lord Cochrane odwołał zamknięcie brzegów Peru i Jenerał San Martin wsiadł z woyskiem swoim na okręty. Jeżeli to prawda, tedy stało się z powodu oświadczenia Angielskiego dowódcy w wodach tamteyszych.

Z Bruxelli d. 21 Września.

Oczekuiemy tu w tych dniach N. Króla W. Brytanii.

Na utrzymaniu pokoiu na wschodzie polegaią bardzo spekulanci Amsterdamscy.

Jeneralny kommissaryiat woienny przeniesiony ztąd został do Hagi.

Z Lizbony d. 1 Września.

Ośmiu deputowanych od Brazyliyskiey prowincyi Fernambuko zasiedli iuż w Stanach. Ostatnie uchwality, że nie 2000, ale 1200 ludzi Portugalskiego woyska wysłanych bydź ma do Brazylii, i że stoiący w Rio - Janeiro Portugalczykowie do kraiu powrócić maią. Minister spraw wewnętrznych zapytał się: czyli Krol mianować może radcę stanu Ministrem? Stany oświadczyły, iż radca stanu nie może żadnego innego urzędu od J. K. Mci przyiąć. P. Borges Carneiro proponował, aby kosztowny patryiarchat znieść w Portugalii. Tenże Carneiro, gdy żądał niedawno, aby Stany w przypadku niebezpieczeństw zewnętrzney i wewnętrzney woyny zmienić mogły artykuł konstytucyi względem władzy wykonawczey, odwołał się do pisma iednego Neapolitańczyka, w ktorem ten twierdzi; że losowi Neapolu zapobiedz można było, gdyby podług życzenia ludu wyznaczoną została z nieograniczoną władzą dyktatura. P. Bastos chciał widzieć w administracyi rozróżnionych Ministrów od Króla; bo gdy Krol iest nietykalny, a Ministrowie odpowiedzialnemi, nie mogą zatem bydź połączonemi: w takim przypadku będzie Król ręką, a Ministrowie narzędziem, a nic przeciwnieyszego, iak żeby narzędzie, nie ręka, było odpowiedzialnem.

(Prywatny list z Lizbony wyraża: Tu okazuie mi się rzecz konstytucyyna wcale w innym sposobie, niżeli ią postrzegłem wczasie ostatniey moiey podróży przez Hiszpaniią. Tu zachodzi zupełna zgoda pomiędzy wszystkiemi stanami; niema politycznych sprzeczek po domach, ani swarów po ulicach. Dwa razy znaydowałem się na posiedzeniu Stanów; słyszałem dobrze i źle mówiących. Galeryie krzyczą często, aby głośniey i wyraźniey mowiono; pomnażą to wprawdzie nieład, ale przy nayżywszych sporach nieprzesiąpiona iest przyzwoyność przez osobiste szkalowania, i t. d.)

Z Madrytu d. 7 Września.

Z powodu spisku w Saragossie na utworzenie rzeczypospolitey panuie tu wielkie poruszenie i niespokoyność. Rozgłoszono, że Jenerał Riego, który ma za doradców dwóch Francuzkich woysko-

wych, udał się na graninę Francuzką i ogłosić chciał rzeczpospolitą Hiszpańską. Zebrali się zaraz klubiści Fontana i żądali, aby Król niezwłocznie do Madrytu powrócił, aby poseł Francuzki, wezwany był do wyiazdu z kraiu, aby nadzwyczayne Stany natychmiast się zebrały i aby kilkanaście podeyrzanych osób od boku Króla oddalonych zostało. Wieczorem udał się lud do pałacu Stanów, któremu nieustaiąca deputacyia oświadczyła, że pisała do Króla i doniosła mu o krytycznym stanie stolicy.

Onegday było takież poruszenie. Lud chciał wiedzieć odpowiedź Króla i musiano mu oznaymić, że ieszcze nie nadeszła. Wszyscy Ministrowie złożyli swoie urzędy. We wszystkich tych intrygach nie widać iak tylko zamach niechętnych, dla pogrążenia nas w okropney woynie domowey. Naypierwszą ich rzeczą było oddalić Morilla, którego lękano się tęgości. Złoto i intryga południowych Amerykanów, dla rozdwoienia macierzystego kraiu, naywięcey dokazuią.

O godzinie 9 w wieczór nadeszła odpowiedź od Króla. Monarcha ubolewa, iż stan iego zdrowia nie dozwala mu uczynić zaraz zadosyć życzeniom mieszkańców, udania się do stolicy. — O godzinie 10 w wieczór nadbiegł znowu goniec z Saragossy. Riego znieważył officera, który mu przywiózł rozkaz, aby udał się do Lerida, i dał się słyszeć, iż z oddziałem woyska, który ma przy sobie, potrafi opanować Saragossę. To sprawiło wielkie w tem mieście wrażenie. Niema wątpliwości, że Riego chciał się wynieść na dyktatora. Gdy atoli odstąpili go iego stronnicy, został pochwycony i w więzieniu osadzony.

— Dnia 8. —

Co wieczór chodzą tu liczne patrole.

Gdy Jenerał Mina dowiedział się o zdarzeniach w Saragossie, rzekł: "Oto są znowu skutki rad niektórych Francuzów, którzy swoim postępowaniem wszystko psuią." — Nayzaufańszem doradcą Riego był Francuz Montarlot, który dla politycznych swoich marzeń i niespokoyności z Francyi uciekać musiał, przybył do Madrytu w celu republikanizowania ztamtąd Francyi; lecz iuż iest uwięziony.

Twierdzenie dziennika Universal, że Riego wszedł do spisku w celu uwiadomienia o nim rządu, mało znayduie wiary. — W Saragossie panuie spokoyność.

Z Kopenhagi d. 22 Września.

Wiadomość o podnoszeniu się ceny zboża w Anglii sprawiła tu ruch pomiędzy handluiącemi zbożem; ale lękaią się niektórzy, aby znowu niespadła.

Podług naynowszych doniesień, nasz Ziomek professor Rask w naukowey swey podróży przybył w Lutym do stolicy Scindia, zkąd udał się do Serampore i Kalkuty.

Z Sztokolmu d. 18 Września.

Król oczekiwany tu iest z Królewicem Następcą tronu po iutrze na powrót. — Dwór nasz zawdział także żałobę po Królowey Angielskiey.

Szwecyia poniosła dotkliwą stratę przez zeyście dnia wczorayszego rano z tego świata Jenerała porucznika i Naczelnika artyleryi Szwedzkiey, Barona Karola Cardell.

W północnych prowincyiach naszego kraiu bardzo mizerne są tego lata urodzaie; prawie wszystkie wiosienne zasie-

wy wymarzły. — Morze pod Torneą tak daleco d. 7 Lipca było lodem okryte, iż żaden okręt nie mógł po nim płynąć.

D. 7 Października nastąpi z wielkiemi uroczystościami odsłonienie posągu Karola 1330.

Z Frankforta d. 19 Września.

Pisma tuteysze zawieraią co następuie:

"Gazeta Moguncka ogłosiła manifest Turecki, w którym naganiane są gwałty na niewinnych Grekach popełniane, z następującemi stósownemi uwagami: "O tem wszystkiem wiedział łagodny Sułtan od dwóch miesięcy; bo mordy działy się w iego oczach pod dobroczynnym cieniem iego wysokiey Porty, i nietylko milczał, ale sam dał wysoki przykład, kazawszy bez sądu i przekonania o winie Patryiarchę, którego wprzód użył do przytłumienia buntu, z naypoważnieyszemi Kapłanami sromotną śmiercią stracić. Takie to były potrzebne sposoby, takie miłosierdzie i litość, które teraz tak podstępnie wyrzeka. Lecz w Europie znane są wschodnie wybiegi i fałszywość, których dzieie Tureckie nie ieden przykład wystawiaią. Oszukać one tylko mogą ludzi, którzy chcą bydź oszukanemi, ponieważ pociąga ich tayna skłonność do Sułtanismu, pod którego skrzydłami szukaią względów i złote pióra z nich wyrywać się spodziewaią.„

Na podróż N. Króla Angielskiego nadeyść tu iuż miała z Londynu assygnacyia na 70,000 funtów szterlingów.

Na teraźnieyszy iarmark, który nie odpowiedział oczekiwanem nadzieiom, przybył ieden Turek, który ściągnął na siebie oczy. Dla zasłonienia go przeciw mogącey nastąpić zniewadze, nakłoniła go policyia do zawdziania Europeyskich sukien.

Hessen-Homburgski Dwor zaciąga tu pożyczkę 4?,000 Zr. pod korzystnemi bardzo warunkami.

Z Włoch d. 12 Września.

Król Neapolitański wyrokiem swoim z d. 30 Sierpnia ustanowił 4 woyskowe sądy w różnych prowincyiach. Każdy należący do uzbroionego zgromadzenia z 5 ludzi złożonego ma bydź, równie iak dostarczaiący broni śmiercią karany. Kto zabiie herszta takowego zgromadzenia odbierze nagrody 100, a kto go żywym dostawi 200 dukatów. — Starszy syn Xcia Giardinelli i Xże Galaxibeta w Sycylii wygnanemi z kraiu zostali.

Skazanemu w Turynie zaocznie na śmierć i konfiskatę maiątku Xciu della Cisterna zarzucaią, iż prowadził za granicą zdradziecką korrespondencyą i spiskowym Turynie rady dawał.

Grecy żalą się na pomoc, która dawana iest Turkom z wyspy Zante. Widziano tam ładowane publicznie na okręt 350 baryłek prochu i inne potrzeby dla Tureckiey flotty w Prevesa. Galera pływa regularnie z Zante do Patras, dostarczaiąc zamkniętym w tamteyszey cytadelli Turkom żywność, bez czego iużby się dawno byli Grekom poddali. Niedawno Angielska eskadra weszła do zatoki Lepanto, gdzie Grecka eskadra zamykała 5 Tureckich okrętów. Za zbliżeniem się Anglików ustąpili Grecy, aby uniknąć wszelkiey kłótni, z którym bądź z Europeyskich Mocarstw. Turcy korzystaiąc z tego otworu, wyszli z zatoki i popłynęli razem z Anglikami do Zante.

DODATEK
DO N^{ro} 80.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 7 PAZDZIERNIKA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 26 Września.

Podług nadeszłego od Austryiackiego Wodza w Neapolu do dowodzącego w Zara C. K. Jenerała doniesienia pod d. 19 Lipca C. K. fregata Lipsk opuściła dnia tego port Neapolitański, dla złączenia się z dwiema brygami Montecuculi i Huzar, i galerą Aetusa i udania się do wod Lewantu, dla zasłaniania tam aż do przybycia z Wenecyi fregaty Hebe narodowych okrętów. Pułkownik Armeni mianowany dowodcą tey eskadry, odebrał naywyraźnieysze rozkazy zachowania nayściśleyszey i nayzupełnieyszey neutralności względem woynę prowadzących stron i zatrzymywania okrętów, któreby kupieckie Austryiackie napastowały.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera co następuie:

Naynowsze doniesienia z Multan dochodzą do 11 Września. Potwierdzaią one odciągnienie ztamtąd woysk Tureckich; dotychczasowy Kiaia Bey byłego Seraskiera Jussuf Baszy czynił także przygotowania do wyiazdu. Wezyr Salin Basza pozostanie tam z nayobszernieyszem pełnomocnictwem Porty z około 800 Turków. D. 7 ogłosił on w Jassach ferman W. Sułtana, którym wszystkim kraiowym mieszkańcom, którzy do spokoyności powrocili, zapewnione iest zupełne przebaczenie i opieka nad niemi polecona rzeczonemu dowodcy przy zachowaniu w woysku swoim na ściśleyszey karności. — W administracyi kraiowey panuie ciągle ieszcze wielki nieład i trudno, aby mu przed powrotem pierwszey klassy Boiarów zaradzono. — Rozproszone kupy powstańców cofnęły się wszystkie z płaszczyzn i klasztorów, które ieszcze zaymowały, do nadgranicznych gór, gdzie zamykaią ie małe korpusy woyska Tureckiego.

Z Berlina d. 29 Września.

J. Królewicowska M. Xże Wilhelm (syn J. K. Mci) poiechał do Szczecina.

Angielski Goniec gabinetowy Aves przebiegł tędy z Petersburga do Londynu.

Od brzegów Menu d. 22 Września.

Biskupstwa Bawarskiego osadzone już są, stosownie do zawartego z Stolicą S. konkordatu, powiększey części staremi Kanonikami.

W Frankforcie żyie ieszcze potomek

dawney Greckiey Cesarskiey rodziny Zeno, Pułkownik Zenowicz, którego brat iest Marszałkiem w Gubernii Mińskiey. Rodzina Zeno używa ieszcze herbu, którego ley przodkowie iako panuiący w Serwii nim przez Turków wypędzonemi zostali, używali.

Do Frankfortu przybył niedawno statek z osobliwościami natury z Brazylii dla Dworu Austryiackiego. Znayduią się na nim chłopiec i dwie dziewczyny z szczepu ludożerców, i żywy 8 stóp długi krokodyl.

D. 19 b. m. umarła Landgrafowa Karolina Hessen - Homburg w 76 roku życia. W roku zeszłym poprzedził ią do grobu iey małżonek, a różnemi czasy 4 z iey 14 dzieci.

Podług listów z Moguncyi środkowa śledcza kommissyia zostanie w krotce dla oszczędzenia kosztów rozwiązaną.

Stosownie do wyrachowania Kroniki narodowey Niemieccy Xiążęta, którzy dawniey do ligi Reńskiey należeli, a teraz są członkami związku Niemieckiego, utrzymywać muszą o 18,819 żołnierzy więcey podczas pokoiu, niżeli za ligi Reńskiey podczas woyny.

Stany Badeńskie zgromadzą się znowu w Grudniu.

W kantonie Gryzońskim odbywaią po Kościołach modły za uciśnionych Chrześcian w Turcyi.

Z Szweryna Kapitan Rhein, doświadczony officer artyleryi, udał się do Grecyi.

Od granic Tureckich d. 6 Września.

List od granic Multańskich wyraża: Między Chocimem i Ismaiłowem stoią na leżach 4 dywizyie Rossyyskiey piechoty i 6 pułków kozaków; ostatni trzymaią straże wzdłuż Prutu. Woyska te wyglądaią tak pięknie, iak gdyby dopiero z parady w Petersburgu powróciły, i palaią chęcią zemszczenia się za męczeństwa i zniewagi współchrześciian. Patrząc wprzód na Rossyianów, a potem na Turków tem przeciwniey ostatni się wydaią. Niczem bowiem nie są więcey iak gwałtem zebraną milicyią. Źle uzbroieni, źle ubrani, bez karności i porządku, celem ich zatrudnieniem iest rabunek; kilka set, którzy niechcąc iesteni czekać, ale prędzey łupy swoie do domów zanieść, kazał Jussuf Basza pochwytać, grabież na skarb zabrać, a rabusiów iako zbiegów potopić.

Przed pałacem Rossyyskiego poselstwa w Stambule stoi zawsze ieszcze honorowa straż, chociaż Baron Strogonów herb odiąć rozkazał.

W Salonice ścięto ieszcze niedawno Arcybiskupa i dwóch Greckich kupców i głowy ich na szyderstwo pospólstwa Tureckiego wystawiono. Jednego z kupców obwiniano, iż chciał się wynieść na Króla Salonki i kazał sobie Xiążęce sukno robić, ieden z Greków, który przeszedł do Islamismu miał go wydać.

Grekom w Stambule oddano na służbę Bożą kilka Ormiańskich kościołów. Nieprawnie, bo bez zezwolenia S. Synodu, którego wszystkie członki były wyrzięte, mianowany przez W. Sułtana nowy Patryiarcha, którego Grecy za głowę Kościoła nieuznaią, wydał list pasterski podobny do klątwy, którą iego poprzednik Grzegorz przed męczeńską śmiercią wydać musiał. Grecy w Odessie twierdzą nawet, że nowy Patryiarcha iest przebrany żyd, co zdaie się być niepodobieństwem.

Z Bremy d. 24 Września.

Autentyczne listy przyniosły nam dziś niestety smutną wiadomość, że sza-

cowany iako uczony Mąż, Professor Schweigger w Królewcu, który przeszło -go roku odbywał naukową podróż na Wschodzie, w okolicy Palermo od swoiego sternana zabity został.

Muzyczney Sztuki Kazimierza Nowakiewicza pod tytułem: POMNIK TADEUSZA KOSCIUSZKI, ofiarowany J. O. Xiężnie Zaiączkowey, tak na całą Orkiestrę, iako i Forte-Piano dostać można w Redakcyi Gazety Krakowskiey.

DONIESIENIA.

Dnia 9 b. m. i r. o godzinie 10tey ranney w kancelaryi podpisanego Komornika to iest w domu przy ulicy Grodzkiey pod L. 1⁄7 odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyią różnych sukien męzkich iako to: fraków, surdutów, kamizelek, i t. p. tudzież dwóch pierścionków złotych z rautami, które można wprzod widzieć w kancelaryi tuteyszey; którzy sobie życzą takowe zalicytować zechcą się na oznaczony czas i miesyace z gotowemi zeyść pieniądzmi. — W Krakowie d. 6 Października 1821 r.

Tomasz Jarzyński, Kom. Sąd.

W dniu 9 Października r. b. 1821 o godzinie 3ciey po południu w Krakowie na Kazimierzu w Domu pod L. 61 odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey licytacyia na wydzierżawienie dwóch roczne, to iest: od dnia 15go Października 1821 do tegoż dnia i miesiąca 1823 r. Mieszkanie w Domu pod L. 61 w Krakowie na Kazimierzu sytuowanego. Warunki do wydzierżawienia tegoż przed rozpoczęciem się licytacyi publikowanemi będą. Chcący licytować raczą się w vadium złp. 30 bydź zaopatrzonemi. — W Krakowie d. 3go Października 1821.

Henr: Salomoński, Kom: Sąd:

Podpisany nadawszy Plenipotencyią w roku 1815 W. Teofilowi Hennigowi iako Kommissarzowi w Dobrach mych dziedzicznych, iako to: Morsko, Sierosławice, Wnów, w Królestwie Polskim, Brzezie w Galicyi, Alexandrowice w Rzeczypospolitey Krakowskiey leżących, szczególną władzę do zaciągnienia długów w imieniu podpisanego, takową więc udzieloną władzę temuż Hennigowi odeymuie, iż wszelkie czynności od dnia dzisieyszego za podpisanego uczynione za żadne i nieważne uznawać będę, o czem przez Gazety i Dzienniki właściwe oświadczaiąc, Publiczność się uwiadomi. — W Krakowie d. 29 Września 1821 r.

Wilhelm Hr. Żeliński.

Licytacyia Fantów w komorach Banku Pobożnego zastawnych, co do kleynotowych od dwóch lat, sukiennych roku iednego do 31 Lipca r. b. rachuiąc niewykupionych, zacznie się w kamienicy Brackiey na Sienney ulicy pod L. 53 dnia 5go Listopada r. b. od godziny 9tey z rana aż do pierwszey. Osoby chcące wykupić swe fanty, aby niebyły sprzedane na licytacyi, maią się przed tym terminem udać do Banku Pobożnego. — Dan na Sessyi Brackiey d. 7go Września 1821.

Piekarski, S. Bractwa.
Bugayski, Sekretarz.

Pisarz Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu podaie do publiczney wiadomości, iż P. Jacek Kawecki Komornik przy Sądach tuteyszych uskutecznił d. 13 Marca 1821 r. zaięcie kamienicy w Krakowie Okręgu I. Gminie III. przy ulicy Szewskiey pod L. 315 między domami sąsiedzkiemi Józefa Celcera i Justyny Strychalskiey stoiącego, małoletnich po niegdy Ignacym i Józefie Rozmanitech małżonkach pozostałych Sukcessorów iako to: Julianny Apolonii i Józefy Rozmanitów własnego, którego naiemnikami są: Jan Patyński, Szymon Goleniewicz, Józef Feistmantel, Józef Noga, PP. Rzewuscy, Klemens Wyrobnik, Paweł Grzegorzewski, Apolonia Ziemkowska, Antoni Haberski, a to na satysfakcyią Summy kapitalney 8000 Złp. z prowizyią po 5 od 100 od dnia 26 Czerwca 1811 r. rachować się winną i kosztów prawnych w kwocie 90 Złp. przysądzonych, należącey się z mocy Wyroku Trybunału I. Inst. w dniu 17 Kwietnia 1819 r. z mocą Exekucyi bez kaucyi na Janie Drachnym iako małoletnich Rozmanitów Opiekunie O. W. M. Krakowa, w Krakowie przy uli-

ey Mikolayskiey pod L. 637 zamięszkałym przywiedzionego na rzecz i osobę W. Maryianny z Jalbrzykowskich Tomaczkowey, Wacława Tomaczka wysłużonego Professora małżonki w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 31 zamięszkuiącey wydanego. Protokół zaięcia teyże kamienicy PP. Mateuszowi Koniecznemu Wóytowi Gminy III. i Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu I. W. M. Krakowa i iego Okręgu dnia 14 Marca 1821 r. prawnie wręczonym, tenże Vol. III. Księgi i zaięcia Aktów hypotecznych W. M. Krakowa i iego Okręgu d. 30 Czerwca 1821 r. na karcie 204 Nr. 35, a w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Inst. w Księdze II. zaięciów nieruchomości od stronnicy 676 do 679 pod L. 80 d. 12 Lipca 1821 r. w pisanym został. Sprzedarz tey kamienicy popierać będzie W. Felix Słotwiński P. O D. Patron przy Sądach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamięszkały. — Po odbytych 3ch publikacyiach wyznaczonym został termin do licytacyi przedstanowczey na dzień 9 Listopada r. b. 1821. Cena szacunkowa na pierwsze wywołanie w Summie 7000 Złp. położoną iest. Zbiór Obiaśnień i Warunki licytacyi złożone są w Kancellaryi Pisarza Trybunału. — W Krakowie d. 4 Października 1821.

Kuliczkowski, Pisarz.

Pisarz Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie w myśl Art: 682 K. P. S. do publiczney wiadomości, iż połowa Domu w Kazimierzu Żydowskim między ulicami nazwanemi Placem 2gim i Ciasną pod L. 107 w Gminie X. W. M. Krakowa przy Krakowie leżąca, Star: Leibla i Seliga Hönigów braci tamże zamięszkałych własna, na żądanie Ur. Józefa Kwaśek Protokólisty Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa Cessyonaryusza Summy przez cedenta W. Krzysztofa Gierzmońskiego uczynioney, w Krakowie przy ulicy Kanonney pod L. 127 zamięszkałego, od którego Ur. Wincenty Szpor Adwokat w Krakowie pod L. 255, teraz zamięszkały w Sądach stawać będzie, przez publiczną licytacyią sprzedaną zostanie, a to z mocy Wyroku byłey Policyi poprawczey Obwodu Krakowskiego tychże Leibla i Seliga Hönigów braci na zapłacenie Summy 560 Złp. pod dniem 18 Lipca 1815 r. zapadłego, z uczestnictwa kradzieży sreber wynikłych, na rzecz W. Krzysztofa Gierzmońskiego, skarżącego, który prawo swoie do osoby Ur. Józefa Kwaśka, Aktem Urzędowym przed W. Rogalskim Notaryuszem pod dniem 15 Marca 1820 w Krakowie zeznanym, przeniósł, które, to iest: Wyrok i Cessya prawnie Dłużnikom wręczone zostały, na zaspokoienie wyżey wspomnioney Summy Złp. 560 w srebrney monecie wraz z procentem po pięć od sta od dnia 24 Lutego 1821 iako daty wręczonego wezwania zaległym, tudzież kosztami prawnemi. — Zaięcie połowy Domu tego u kuteczniono nem zostało przez Ur. Henryka Salomońskiego Komornika w dniu 11 Maia 1821 r. Kopiie Protokółu zaięcia, stósownie do przepisu prawa. — P. Stanisławowi Poradewskiemu Woźnemu ustanowionemu Dozorcy. — Ur. Migtuszewskiemu Pisarzowi Sądu Pokoiu W. M. Kr. Okr. II. — P. Mączeńskiemu Wóytowi Gminy X. W. M. Kr. — P. Szymonowi Adamkowi Kassyerowi przy Kassie Głównej W. M. Krakowa i Dłużnikom Seligowi i Leiblowi Hönigom w Krakowie zamięszkałym przez Woźnego Ignacego Życkiego przed zaregestrowaniem wręczonemi zostały.

Tenże Protokół zaięcia w Księgi Hipoteczne W. M. Kr. i J. Okr. Vol: III. Księgi zaięciow na karcie 160 Nr. 26 dnia 19 Maia 1821 r. zaś w Kancellaryi naszey Pisarza Trybunału w Księgę II. zaięciów nieruchomości od stronnicy 648 do 651 pod L. 73 dnia 1 Czerwca r. b. wpisanym został.

W Domie połowy tey mięszkaią Leibel i Selig Hönigowie bracia właściciele, tudzież Star. Bryndza, iako Komorą siedzący bezpłatnie.

Pierwsza publikacyia warunków sprzedarzy w dniu 24 Lipca 1821 r. na Audyencyi Wys: Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa, tudzież druga i trzecia według Art: 702 K. P. S. nastąpiły; w dalszem postępowaniu licytacyia przedstanowcza w dniu 22 Września odbyła się, gdzie za Summę 780 Złp. Nieruchomość ta popieraiącemu licytacyią, przygotowawczo przysądzono, następnie zaś termin do licytacyi stanowczey na dzień 6 Listopada 1821 sądownie oznaczonym został, w którym maiący chęć kupienia zgłosić się maią. — W Krakowie d. 5 Października 1821 r.

Kuliczkowski, Pisarz.